

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 136/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti T., spol. s r. o., V., a obchodnej spoločnosti B., a. s., H., zastúpených advokátom Mgr. Ing. I. I., V., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 32 CbR 14/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti T., spol. s r. o., a obchodnej spoločnosti B., a. s.,
o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti T., spol. s r. o., a obchodnej spoločnosti B., a. s. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 CbR 14/2008 (ďalej aj „namietané konanie“).

Sťažovateľky v sťažnosti okrem iného uviedli, že *„sa návrhom doručeným súdu dňa 27. februára 2008 domáhali na Okresnom súde Bratislava I. vydania poverenia zvoliť mimoriadne valné zhromaždenie akciovkej spoločnosti T., a. s., ul. Š., B.“*.

Ďalej sťažovateľky uviedli, že *„predložili súdu dôkaz o vlastníctve akcií predstavujúcich 10,93 % podiel na základnom imaní spoločnosti T., a. s. nadobudnutých v exekučnom konaní Okresného súdu vo Vranove nad Topľou sp. zn. Er 3143/97, Ex 4575/97 dňa 9. októbra 1998 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 159/07-37 zo dňa 11. decembra 2007, ktorý vylúčil možnosť posudzovať zákonnosť priebehu exekúcie po skončení exekúcie a vyčerpaní opravných a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré zákon proti rozhodnutiu o exekúcii pripúšťa.“*

Prerokovaná právna vec je preto z uvedených dôvodov fakticky nenáročná, otázka vlastníctva akcií je nepochybná.“

Sťažovateľky poukázali aj na to, že *„ako minoritní akcionári T., a. s. podali žiadosť o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia z dôvodu, že spoločnosť porušuje ich základné akcionárske práva. Spoločnosť T., a. s. na žiadosť sťažovateľov nereagovala a sťažovatelia boli preto nútení domáhať sa svojho práva na súde. Návrh na začatie konania doručili súdu dňa 27. februára 2008. Do dnešného dňa súd vo veci nevytýčil ani jedno pojednávanie. Po celý čas sú sťažovateľom akcionárske práva upierané.“*

V záverečnej časti sťažnosti sťažovateľky navrhli ústavnému súdu, aby takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 32 CbR 14/2008 porušil základné práva spoločností T. spol. s r. o. V. a B. a. s. H., aby sa ich vec prerokovala bez

zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cbr/14/2008 konal bez zbytočných priesťahov.

3. Spoločnosti T. spol. s r. o., V. a B., a. s., H. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 332 € (slovne tristotridsaťdva eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Okrem uvedeného sťažovateľky žiadali, aby im ústavný súd priznal aj úhradu trov konania v sume 245,70 €.

Vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 30. marca 2009 je okrem chronológie procesných úkonov napadnutého konania uvedené:

«Predmetné konanie je poznačené priesťahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny priesťah, ktorý bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu, ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na obchodnom úseku tunajšieho súdu. Vzhľadom na vysoký nápad v oddelení „32CbR“ a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení 32CbR sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.

Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že som pristúpila k sledovaniu veci a požiadala som zákonnú sudkyňu o konanie vo veci tak, aby k ďalším priesťahom v konaní nedochádzalo. Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia, resp. jednotlivých obchodných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám zato, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými priesťahmi, avšak objektívneho charakteru. Ide o spor, ktorým sa účastník domáha vydania poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti T., a. s.»

Vzhľadom na to, že citované vyjadrenie okresného súdu neobsahovalo žiadnu novú relevantnú argumentáciu či skutočnosti, ktoré by neboli zrejmé zo spisového materiálu, považoval ústavný súd za nadbytočné, aby toto vyjadrenie bolo zasielané na zaujatie stanoviska sťažovateľkám.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá jej zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania vedeného ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľiek smerujúcom proti postupu okresného súdu, ktorým boli podľa nich spôsobené

zbytočné prierahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 32 CbR 14/2008.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a jej prílohami dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľiek je zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z posúdenia doterajšieho priebehu konania vedeného okresným súdom, ktoré začalo 27. februára 2008, keď sťažovateľky ako minoritné akcionárky podali návrh na poverenie zvolať mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti T., a. s., B.

Ďalší priebeh namietaného konania je opísaný vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu z 24. marca 2009, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Predmetná vec bola zapísaná pod sp. zn. 32 CbR 14/2008. Dňa 25. 03. 2008 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľov. Dňa 07. 04. 2008 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľov. Dňa 08. 04. 2008 doručené oznámenie právneho zástupcu navrhovateľov, o tom že bol uhradený súdny poplatok, zapravený v kolkoch. Dňa 25. 04. 2008 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľov o nahliadnutie do spisového materiálu. Dňa 06. 05. 2008 vyhotovený úradný záznam o nahliadnutí do spisového materiálu právnym zástupcom navrhovateľov. Dňa 29. 05. 2008 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľov o nahliadnutie do spisového materiálu. Dňa 06. 06. 2008 vyhotovený úradný záznam o nahliadnutí do spisového materiálu právnym zástupcom navrhovateľov. Dňa 10. 09. 2008 doručená žiadosť právneho zástupcu

navrhovateľov o nahliadnutie do spisového materiálu. Dňa 24. 09. 2008 vyhotovený úradný záznam o nahliadnutí do spisového materiálu právnym zástupcom navrhovateľov. Dňa 20. 11. 2008 súd vyzval obchodnú spoločnosť T., a. s. (...), aby sa vyjadrila k návrhu, ktorý bol súdu doručený dňa 27. 02. 2008. Dňa 15. 12. 2008 doručené vyjadrenie právneho zástupcu obchodnej spoločnosti T., a. s., JUDr. I. G. Dňa 19. 12. 2008 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu obchodnej spoločnosti T., s. r. o., B., a. s., Mgr. Ing. I. I.“

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zohľadnil svoju doterajšiu judikatúru konštatujúc, že konanie na okresnom súde prebieha od 27. februára 2008, pričom sťažnosť na porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bola ústavnému súdu doručená 30. marca 2009. Ústavný súd zastáva názor, že doterajšia dĺžka predmetného súdneho konania v okolnostiach prípadu nie je takej povahy, aby v danom štádiu signalizovala zjavnú príčinnú súvislosť s namietaným porušením práv sťažovateľiek.

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu bud'

nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd po začatí napadnutého konania 27. februára 2008 prvý nasledujúci úkon vo veci (vyžiadanie stanoviska odporcu k podanému návrhu) vykonal až 20. novembra 2008, t. j. takmer po deviatich mesiacoch, avšak napriek tomu podľa názoru ústavného súdu sťažovateľkami namietaná nečinnosť okresného súdu sama osebe nedosahuje takú intenzitu, ktorá by zakladala možnosť, aby ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dospel k záveru, že doba konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 32 CbR 14/2008 (presahujúca jeden rok) zasiahla z dôvodov, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd, samotnú podstatu a účel práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru takým závažným spôsobom, aby sťažnosť mohla byť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

Pri hodnotení doterajšieho priebehu napadnutého konania ústavný súd bral do úvahy aj tú skutočnosť, že zákonodarca v § 181 Obchodného zákonníka stanovil síce krátku 40-dňovú lehotu na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti, avšak na druhej strane legislatívne neurčil súdu lehotu, dokedy musí všeobecný súd o podanom návrhu rozhodnúť.

Ústavný súd pri rozhodovaní prihliadol aj na ubezpečenie predsedníčky okresného súdu uvedené v jej odpovedi sťažovateľkám na ich sťažnosť na prietahy v konaní, v ktorej okrem iného uviedla: „... zároveň Vám oznamujem, že som vyzvala zákonného sudcu a vyššieho súdneho úradníka, aby neodkladne prijali opatrenia na odstránenie skutkového stavu. Vybavenie veci budem priebežne sledovať, tak aby k zbytočným prietahom v konaní zo strany súdu nedochádzalo.“. Obdobné ubezpečenie bolo súčasťou vyjadrenia predsedníčky okresného súdu k sťažnosti sťažovateľiek doručenej ústavnému súdu 30. marca 2009.

Napokon ústavný súd nemohol nechať bez povšimnutia skutočnosť, že podľa informácie poskytnutej predsedníčkou okresného súdu o návrhu sťažovateľiek na zvolanie

mimoriadneho valného zhromaždenia bolo už medzičasom rozhodnuté, aj keď v rámci iného konania vedeného pod sp. zn. 36 CbR 14/2008. Toto rozhodnutie nenadobudlo dosiaľ právoplatnosť.

V súvislosti s tým, že predsedníčka okresného súdu v odpovedi z 3. decembra 2008 na sťažnosť sťažovateľiek uznala existenciu prierahov, za ktoré sa ospravedlnila, ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že ak orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prierahy za dôvodnú, nemusí to viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde) na ďalšie konanie, pretože ústavný súd pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľiek na ochranu ústavnosti uplatnenými v sťažnosti nezaoberal.

Ústavný súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že nič nebráni tomu, aby v prípade, ak okresný súd v ďalšom priebehu konania nebude postupovať efektívne a plynulo, sťažovateľky zvažili možnosť opätovného podania sťažnosti ústavnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009